

NUME DE STRĂZI ALE LOCALITĂȚILOR DIN COMUNA SĂGEATA, JUDEȚUL BUZĂU

GHEORGHE CALCAN

Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, România

Street names from settlements in the Săgeata Commune, the Buzău County

Abstract: The streets of the villages in the Săgeata Commune, the Buzău County, were named in 2010. Different criteria can be noticed in the selection of their names: paying homage to the heroes who died for their country on the battlefield, glorifying the memory of some famous people in the local rural universe, paying homage to “sons of the village” who became local or national figures, defining natural phenomena, and so on. One can claim this is a positive process, with an important role in learning the local history and promoting a feeling of local pride and patriotism. This fact is even more salient if one considers that some hodonoms are derived from names of personalities that are well known throughout the country. An example in this respect is the street name *Ioan Coman*, derived from the name of a professor and rector (1954–1962) of the Theological Institute of Bucharest, and *Ion Apostol*, coined after the name of one of the most esteemed representatives of interwar Romanian horse racing.

Keywords: name of streets, the Săgeata Commune, the Buzău County.

Introducere

Săgeata este una din comunele mari ale județului Buzău¹, situată la o distanță de aproximativ 17,5 km în sud, sud-est de orașul Buzău și la aproximativ 25 km de ultimele cete ale Munților Carpați. Comuna are în componență următoarele șapte sate: Banița, Beilic, Bordușani, Dâmbroca, Găvănești, Movilița și Săgeata, reședința comunei. Toate aceste sate sunt înșiruite de-a lungul aceleiași șosele, care însoțește la mică distanță malul stâng al râului Buzău. Suprafața comunei este de 102 km², iar numărul locuitorilor este de 4789, conform datelor provizorii ale recensământului din anul 2011 (Comuna Săgeata, Buzău, *Wikipedia*, Online). Conform datelor din anul 2002, românii reprezentau 99,23% (minoritățile trăiau în număr nesemnificativ, fiind înregistrați 38 de țigani ceea ce însemna 0,69%), iar religia creștin-ortodoxă este îmbrățișată practic de întreaga populație (99,89%) (Calcan 2011: 399).

Satele comunei au origine veche, coborând documentar până la domnia lui Mihai Viteazul (Andreica și Albu 2010: 42), dar, în realitate, existența poate fi mult mai veche.

---

¹ Județul Buzău, situat în partea central sud-estică a României, are o suprafață de 6102,6 Km², 490981 locuitori (2006), din care orașul de reședință Buzău are 133166 locuitori (2005); două municipii (Buzău și Râmnicul Sărat), trei orașe (Nehoiu, Pătârlagele și Pogoanele), 82 de comune și 475 de sate (Harta Județului Buzău, afișată în interiorul Primăriei Săgeata, aprilie 2013).

Începuturile organizării administrative moderne sunt fundamentate prin Legea comunală adoptată în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza (Calcan 2009: 17–26). La sfârșitul secolului al XIX-lea, Săgeata avea 1490 de locuitori (fără Dâmbroca, care aparținea de comuna Scurtești, iar satele Gavănești, Banița și Movilița alcătuiau comuna Găvănești, care avea separat 1060 locuitori) (Iorgulescu 1892: 212–233). Formula administrativă de la sfârșitul veacului al XIX-lea, a fost întărită prin Legea de organizare a comunelor rurale din anul 1904 (1904: 1028), și, *grosso modo*, a rezistat până la reforma administrativă din anul 1968, de când ființează actuala configurație a comunei. Dacă la cea dintâi ediție a *ICONN* ne-am referit la câteva aspecte legate de toponomastica comunei Săgeata (Calcan 2011: 399–407), acum ne propunem să abordăm problematica denumirii străzilor din localitățile acestei comune.

Denumirea străzilor

Străzile (ulițele) satelor au avut întotdeauna o anumită denumire în mentalul colectiv al localităților respective. Acestea se atribuiă ad-hoc în funcție de factori diferiți. Exemplificăm prin situația din localitatea Săgeata. Unele din străzi purtau denumirea instituțiilor reprezentative pe care erau amplasate. Astfel, strada din vecinătatea școlii era *Ulița Școlii*, cea care pornea de la biserică era *Ulița Bisericii*, *Ulița Cimitirului* etc. Alte străzi erau indicate după numele unor personalități reprezentative ale comunității care locuiau pe strada respectivă. De exemplu, în deceniile șase – șapte ale secolului trecut, toată lumea știa de *Ulița lui Titi Stancu* (învățător și director al școlii) ori de *Ulița lui Dom' Bănescu* (asistent medical) etc. Aceste denumiri aveau și o valoare fluctuantă, ele putând fi desemnate și prin alte denumiri în funcție de universul referențial creat la nivel de microgrupuri. În cazul desemnării denumirilor la nivelul reprezentativității puerile, nominalizarea se putea face prin referința la rude („*Ulița lu' Mama Ioana*”, „*Ulița lu' nenea Titi*” etc.), prieteni, colegi etc. Este important de precizat că unele dintre numele ad-hoc ale străzilor s-au schimbat de la o generație la alta, în funcție de dinamica afirmării personalităților culturale, caracteriale, economice ale generațiilor. Evident, această situație caracterizează *grosso modo* universul întregii lumi rurale. Denumirea oficială a străzilor unei localități uniformizează fenomenul în discuție.

Hotărârea de „botezare” a străzilor din satele comunei Săgeata a fost adoptată în ședința Consiliului local din data de 29 ianuarie 2010 (Arhiva Primăriei Comunei Săgeata, 2010). Această hotărâre a avut la bază *Expunerea de motive* a primarului (ing. Adina Bădescu) privind Nomenclatorul stradal al comunei, un aviz din partea Compartimentului registrului agricol și rapoartele de avizare ale comisiilor de specialitate din cadrul Consiliului Local Săgeata. Baza legală a hotărârii a reprezentat-o: O. G. nr. 63/2002, privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, H. G. nr. 1370/2009 privind organizarea și desfășurarea recensământului general agricol din România, și Legea 215/2001, privind administrarea publică locală, republicată (art. 36, alin 2, lit. c; alin 5 lit. d și art. 45). La ședință au fost prezenți toți cei 15 consilieri comunali și hotărârea a fost adoptată cu unanimitate de voturi (Consiliul Local 2010). Vom face în continuare câteva considerații asupra rezultatelor acestei acțiuni.

Săgeata. Reședința comunei are 32 de străzi, așezate în general, perpendicular, de o parte și de alta a străzii principale, care este în același timp șoseaua de legătură cu celelalte localități ale comunei. Toate denumirile străzilor poartă numele unor eroi sau participanți

la operațiunile militare, aproape toți decedați pe câmpul de onoare al țării. Pe grade militare, situația este următoarea: doi colonei, un căpitan, un sublocotenent, doi plutonieri, un sergent major, șapte sergenți, șapte caporali, trei frunțași, opt soldați². Dintre aceștia, doi sunt menționați expres ca fiind eroi: *Strada Erou Serg. Maj. Georgescu Apostol și Strada Erou sold. Radu Gh. Constantin*. Strada principală poartă numele colonelului Gheorghiu Mihail.

Mihai V. Gheorghiu a fost Președinte al Comitetului de ridicare a impunătorului și elegantului Monument al Eroilor înălțat în Săgeata în anul 1934. Autorul acestui monument este celebrul sculptor Ion Jalea. „Datorită energiei acestui ofițer, el însuși un erou în război, monumentul s-a putut realiza fiind unul dintre cele mai mărețe din județ. [...] Maiorul Gheorghiu Mihai a înțeles că sacrificiul nenumăraților lui camarazi trebuie eternizat și lăsat ca pildă generațiilor viitoare...” (Bălănescu 1934: 18–19). Calitatea de președinte al comitetului de ridicare a monumentului este menționată și pe una din inscripțiile în marmură ale monumentului. Monumentul reprezintă un soldat fandat cu baioneta la armă în poziție de atac, realizat în bronz, și are înălțimea 5,5 m. Sculptura realizată în atelierul Turnătoriei de artă G. Curani din București este așezată pe un frumos soclu paralelipipedic din piatră masivă, cu câteva rânduri de trepte în jur. Poziția și atitudinea soldatului impresionează prin mesajul pe care îl transmite, „hotărât parcă să alunge dușmanul care-i calcă gila strămoșească” (Andreica și Albu 2010: 107–108). Privirea și concentrarea sa transmit fiorul înclășărilor de pe front și din tranșee. Monumentul este înconjurat de crucile din piatră ale eroilor pieriți pe front, alcătuind împreună un decent complex arhitectural al recunoștinței față de înaintași. Așezat în fața bisericii din centrul localității, monumentul ce are înscris pe latura din față textul: *Eroilor din Comuna Săgeata 1916–1918 morți pe câmpul de onoare pentru întregirea neamului*, rămâne un reper spiritual fundamental al localității și nu numai. Celelalte laturi conțin gravele numele eroilor din 1877, 1913 și 1916–1918. Ideea înălțării monumentului a aparținut învățătorului C. Cazan, fiind lansată în anul 1923, însă plecarea acestuia din localitate a amânat concretizarea, inițiativa fiind relansată și finalizată de comitetul coordonat de colonelul Mihai Gheorghiu.

Amintirea colonelului Gheorghiu era puternică în memoria publică a localității (în perioada copilăriei noastre, anii 60 ai secolului trecut). Era un nume la care priveam cu admirație și deferență în copilărie. Cavoul familiei se impunea în Cimitirul Vechi, fiind singurul, până prin anii '90 ai secolului trecut, cu un frumos obelisc din mozaic și o mică și elegantă cruce de marmură în vârf, având anexate medalioanele părinților. Fratele colonelului era cunoscut de toată lumea drept Domnu' Mitu Gheorghiu (1902–1975), apelativul Domn fiind, de regulă foarte rar în lumea rurală, și oricum în afara uzanțelor comuniste ale

² Străzile localității poartă numele următorilor militari (în ordinea așezării străzilor): cap. Ispas Ion, serg. Mircea Alexandru, cap. Albu Tănase, sold. Anghel Nicolae, Erou sold. Radu Gh. Constantin, serg. Ioniță Constantin, cap. Ioniță Gheorghe, cap. Ispas Oprișan, sold. Boacă Gheorghe, sublocot. Stănescu M. Tache, serg. Ispas Gheorghe, col. Apostol Ion, serg. Ispas Alexandru, frțș. Șerban Nicolae, cap. Mirea Costache, serg. Popa Gheorghe, frțș. Boacă Gheorghe, pe partea stângă; serg. Mirea T. Alexandru, serg. Stancu Nicolae, serg. Bănescu Nicolae, Erou serg. maj. Georgescu Apostol, sold. Ciurea Vasile, sold. Florea Dumitru, plt. Albu Constantin, cap. Lungu Constantin, Stratulat Vasile, locot. Apostol Dumitru, sold. Ciurea Aurel, plt. Apostol Ion, cap. Albu Gheorghe, frțș. Albu N. Constantin, pe partea dreaptă a străzii principale *col. Mihai Gheorghiu* (Arhiva Primăriei Comunei Săgeata. 2010).

vremii. Casa acestuia, situată la șosea, în centrul satului, vizavi de școală, era construită pe locul celei părintești; avea dimensiuni mari, cu pridvor/ coridor și arcade. Am făcut aceste aprecieri colaterale tocmai pentru a evidenția mediul elitist al familiei din care a provenit colonelul Mihai Gheorghiu. Părinții colonelului, Vasile I. Gheorghiu (1860–1934) și Sanda V. Gheorghiu (1870–1946) au fost posesorii uneia din cele mai mari averi funciare ale comunei (Enuș 2013). Anuarul Socec al României Mari îl menționa pe Vasile Gheorghiu ca dublu proprietar de băcănie și de cârciumă (Anuarul Socec: 134).

Între numele de străzi ale localității, memoria colectivă a reținut și amintirea **colonelului Ion Apostol**. Acest nume revenea frecvent în discuțiile ad-hoc care se generau în sat. Am luat cunoștință de numele colonelului Apostol și din relatările tatălui meu, mobilizat o perioadă în operațiunile celui de-al Doilea Război Mondial. Monografia comunei Săgeata îl reține cu numele Constantin, probabil o eroare în memoria colectivă a localității, în familie existând un singur colonel (Enuș 2013). Ion Apostol (1903–1995), a fost ofițer al Regimentului 11 Roșiori din Cernăuți, și apoi profesor și instructor al Școlii de echitație din Sibiu timp de 14 ani, și al Școlii Superioare de Război (Andreica și Albu 2010: 305). A fost considerat unul dintre cei mai buni călăreți ai țării, remarcându-se în mod cu totul deosebit în această ramură sportivă. A reprezentat România la numeroase concursuri internaționale, inclusiv la Olimpiada de la Berlin. A câștigat numeroase întreceri sportive internaționale: Neapole, Varșovia, Roma, Nice, Viena, Belgrad, Belgia (7 medalii), Polonia (4 medalii în 1937), Marele Trofeu de la Aachen (1933–1940), recompensat cu placheta ziarului *Universul*, membru al clubului londonez *International Royal Horse*. A fost activ și după trecerea în rezervă, pregătind echipa națională pentru olimpiadele de la Helsinki și Stockholm (1952, 1956), a fost antrenorul Clubului sportiv Petrolul Ploiești (Nicolescu și Petcu 1999: 161–162). Colonelul Ion Apostol a fost considerat cel mai prestigios reprezentant al hipismului românesc alături de Felix Țopescu și Alexandru Penciu (Andreica și Albu 2010: 307). Familia Apostol a făcut parte din elita localității, fiind înstărită. Tatăl colonelului, Gheorghe Apostol, este menționat în Anuarul Socec al României Mari ca proprietar de cârciumă (Anuarul Socec: 134). Fratele colonelului, Nicolae Apostol, a fost învățător, ca și soția sa Maria, închinându-și întreaga viață educării fiilor satului natal. Casa acestora, mare, albă, înaltă, cu un turn ascuțit în acoperișul de tablă se impunea involuntar privirii trecătorului. Casa natală a colonelului se păstrează încă. Cu unele modificări, care i-au luat tradiționala prispă (cerdacul), aceasta și-a pierdut din farmecul ei de odinioară. Ea a fost cunoscută de toată lumea sub numele de Casa lui Ghegheu (de la numele tatălui acestuia), și a adăpostit aproape întotdeauna un magazin (cârciumă, cooperativă, magazin mixt etc.).

Localitatea **Banița** are 16 străzi. Dispunerea lor topografică este geometrică, reprezentând careuri aproape perfecte. În denumirea lor predomină personalități de vază ale localității, șapte străzi: un preot, doi învățători și patru frunțași ai satului (unii participanți la ambele războaie mondiale – *Ciupercă Iancu*)³. Urmează categoria denumirilor care desemnează elemente referențiale ale naturii zonei: șase străzi: *Vișinilor, Islazului, Poieniței, Viilor, Iazului, Grădinii*. Două denumiri par a desemna realități sociale și istorice mai noi: *Strada*

³ Personalitățile ale căror nume sunt atribuite străzilor din Banița, sunt următoarele: preot Bârsan Dumitru, înv. Ionescu Ion, înv. Stănescu Ion, Ciupercă Iancu, Haralambie Mazilu, Ioniță Nicolae, Ioniță Ștefan (Arhiva Primăriei Comunei Săgeata, 2010).

Pensionarilor și Strada Nouă. Strada Principală este de fapt șoseaua județeană care face legătura cu celelalte localități ale comunei.

Localitatea **Beilic** are șapte străzi, și toate au fost denumite după numele celor care au pierit pe câmpul de luptă⁴.

În localitatea **Bordușani** sunt 15 străzi. Toate denumirile poartă numele unor participanți la războaiele mondiale (trei sergenți, un caporal, doi fruntași, șapte soldați și alți doi militari fără grad precizat)⁵. De menționat că doi dintre aceștia au înscris tîltul de erou: *Strada Erou serg. Dinu R. Nicolae* și *Strada Erou sold. Pătrașcu Constantin*.

Localitatea Dâmbroca are zece străzi. Trei dintre acestea, cele mai importante sub raportul lungimii și al numărului de case poartă numele unor personalități ale satului: preotul Stanciu Emil, agentul sanitar Iordache Nicolae și profesorul universitar Ioan Coman. Celelalte denumiri își au originea în orizonturi diferite: elemente ale concretului economic sau topografic (*Strada Principală, Strada Morii, Strada Mică*), natural (*Strada Primăverii, Strada Crizantemelor*) ori sunt denumiri convenționale (*Strada Armoniei, Strada Tinerețului*).

Preotul Emil Stanciu (parohia Dâmbroca, 1966–2000) rămâne în conștiința comunității și prin urmașii săi: cel dintâi copil, preotul Florin Stanciu, paroh al bisericii din Săgeata, cu înfăptuirii ecleziastice admirabile și ing. Adina Bădescu (cel de-al doilea copil), cu două mandate eficiente de primar al comunei, al cărei fiu a devenit, la rîndul său, paroh al localității natale.

Oficiantul sanitar **Nicolae Iordache** (1914–1993), participant la operațiunile militare ale celui de- al doilea război mondial, șapte ani de prizonierat în URSS (Iordache și Alecsse 2013: Online), se bucură de stima unanimă a consătenilor săi (Enuș 2013). A rămas în amintirea tuturor datorită spiritului său deosebit de săritor și altruist. A fost omul care răspundea prezent la orice oră ar fi fost solicitat. Trecea drept un foarte bun profesionist. Avea un fler remarcabil în diagnosticarea și prescrierea medicației pe care o făcea atunci când i se cerea, ori își permitea să facă acest lucru, în limitele competențelor sale. „Domnul Iordache” a cărei siluetă elegantă, îngrijită, plină de optimism și bonomie ne-o amintim din perioada copilăriei, răspundea dezinvolt și la solicitările venite din Săgeata ori din alte sate ale comunei. Bicicleta, gentuța mică din piele maro, ochelarii fumurii, (alifile pe care uneori nu se sfia a le prepara el însuși), au devenit repere inconfundabile pentru consăteni.

Profesorul universitar doctor **Ioan Gh. Coman** este de departe personalitatea comunei care s-a impus la nivel național și chiar internațional. S-a născut în Dâmbroca (1902–1987) și a fost fiul lui Gheorghe Coman Ionescu (decedat în 1962) și al Ancăi Ghe. C. Ionescu (decedată în 1958), una dintre cele mai înstărite familii din zonă.

⁴ Este vorba despre: serg. Neagu Ion, sold. Cojocar Marcin, sold. Nicu Constantin, sold. Păslaru Ștefan, sold. Buculei Constantin, Ichim Gheorghe, și Anton Dumitru (Arhiva Primăriei Comunei Săgeata, 2010). Pentru ultimele două nume, inginerul Constantin Petre, funcționar la Primăria Săgeata, originar din satul Beilic, ne-a confirmat gradul de soldat al acestora.

⁵ Iată numele acestora, în ordinea așezării străzilor: sold. Bentaru Neagu, sold. Dinu Gheorghe Neagu, sold. Dinu V. Iancu, serg. Dinu Constantin, ftrș. Cosma Mihălache, sold. Baboiu Pătrașcu, sold. Cosma Vasile, Baboiu Traian, Baboiu Oprișan, Erou sold. Pătrașcu Constantin, serg. Dinu R. Alexandru, ftrș. Baboiu I. Gheorghe, sold. Ilie Gheorghe, cap. Răpișeanu Constantin, Erou serg. Dinu R. Nicolae (Arhiva Primăriei Comunei Săgeata. 2010).

Ioan Coman a absolvit cursurile Seminarului Teologic din Buzău (1915–1922), după care a urmat în paralel, în perioada 1922–1926, cursurile a două facultăți la București: Facultatea de Teologie și Facultatea de Litere și Filosofie, secția de limbi clasice. După etapa bucureșteană, a urmat o nouă perioadă de aprofundări și specializări în străinătate. A mers pe calea deja experimentată a studiilor realizate în paralel. A devenit doctor în științe teologice și a obținut o diplomă de specialist în domeniul *Istoriei religiilor* în urma studiilor realizate la Facultatea de Teologie Protestantă și de Litere din Strasbourg, în perioada 1927–1931. În paralel a urmat cursuri la Facultatea de Teologie Catolică din Strasbourg, la Facultatea de Teologie Protestantă din Montpellier (1928) și din Paris (1930–1932). Revenit în țară, profesorul Ioan Coman a obținut încă două doctorate cu specializarea în limba și literatura elenă, doctorat obținut în anul 1934, la Facultatea de Litere și Filosofie, și apoi în anul 1938, doctoratul obținut la Facultatea de Teologie din București. O scurtă privire retrospectivă asupra etapei „de formare” a profesorului Coman, ne indică faptul că mai bine de un sfert de secol, acesta l-a dedicat studiilor, aprofundărilor și specializărilor universitare, din anul 1922 și până în anul 1938, ceea ce-l încadrează, fără îndoială, în rândul personalităților de excepție.

De-a lungul vieții, profesorul Coman a avut responsabilități diverse și înalte. A fost prefect de studii la Internatul Teologic Radu Vodă din București (1934–1940), Secretar științific la Institutul Român de Bizantinologie, asistent universitar la Catedra de limbă și literatură greacă a Facultății de Litere și Filosofie (1936–1942), conferențiar din anul 1942 și profesor titular, din anul 1944, la Facultatea de Teologie din București. După schimbarea regimului politic din anul 1948, profesorul Coman a fost titular al Catedrei de patristică din Institutul Teologic Universitar din București. În perioada 7 octombrie 1954 – 1 ianuarie 1962 a fost Rectorul acestei prestigioase instituții a învățământului superior românesc. A mai deținut demnitatea de preot (1940), iconom stavrofor (1950), și cea de membru cleric în Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Profesorul Coman a fost membru în numeroase delegații sinodale care s-au implicat de-a lungul timpului în dialogul ecumenismului universal (Atena, Belgrad, Chambesy, Nyborg, Portschach și Suedia, Elveția, Ungaria, Olanda, Polonia), a participat la diverse manifestări și congrese științifice internaționale (Oxford, Utrecht-Olanda, Ecimiadzin Armenia, Bonn, Strasbourg, Atena, Tesalonic, Tantur-Ierusalim) (Păcurariu 1996, Online), fiind adesea inclus în comitetele de organizare și bordul lor științific. În perioada anilor 1940–1970, (1970 reprezentând anul pensionării sale), Ioan Coman a participat la toate sesiunile Comitetului consultativ al Conferinței Bisericilor Europene și la congresele organizate în țară. Opera lui științifică este impresionantă. Este autorul unui tratat de *Patrologie*, în trei volume (Coman 1984, 1985, 1988), a sute de lucrări cu tematică patrologică, filologică, de cultură clasică, de istorie a religiilor, ecumenism etc. A realizat sute de traduceri, a ținut numeroase conferințe, a realizat recenzii etc. Opera sa însumează peste 9000 de pagini, scrise în limbile română, franceză, engleză, germană (Andreica și Albu 2010: 306–308). În semn de recunoștere a dimensiunii personalității sale, în anul 2009, Facultatea de Teologie „Justinian Patriarhul” din București a lansat bursa „Pr. prof. dr. Ioan G. Coman”, în valoare de 3.000 lei, menită să răsplătească efortul de cercetare și originalitatea unor subiecte de Patrologie și Istoria Imperiului Bizantin (Coman, Online).

Fără îndoială, personalitatea profesorului Ioan Coman este una din cele care a contribuit substanțial la consolidarea culturii și spiritualității naționale. De-a lungul timpului,

întotdeauna când am fost martorul ori am adus în discuție numele profesorului Coman⁶, aprecierile au fost mereu elogioase și la superlativ. Atribuirea numelui său uneia dintre străzile satului natal reprezintă ceva din recunoștința națională, și fără îndoială un gest mare din partea comunității natale.

Strada cu numele *Pr. Prof. Dr. Ioan Ghe. Coman* este atribuită aceleia în care a existat până în anii 1980 casa părintească, unde a copilărit profesorul și care în intersecția ei cu strada Principală devine tangentă cu cimitirul unde se află cavoul familiei (singurul din cimitir, până în anii 90 ai secolului trecut), în care odihnesc părinții și alte rude ale profesorului.

În **Găvănești** sunt 15 străzi. Aici, zece străzi poartă numele unor intelectuali, personalități ale satului: șase învățători, trei profesori, un preot⁷. Strada principală, șoseaua de legătură cu celelalte sate ale comunei, poartă numele locotenentului Anghel Petre, mort pe front în anul 1944 (Enuș 2013). Celelalte denumiri își au obârșia în referințele universului local (*Strada Troiței* are legătură cu frumoasa troiță de ciment mozaicat dedicată eroilor satului, *Strada Dispensarului* ori *Fundătura Mică și Fundăturii*).

Predilecția pentru omagierea personalităților locale atrage atenția și pare a fi o tradiție și particularitate a satului. Profesorul buzoian Constantin Enuș⁸, fiu al satului, ne-a oferit amănunte care pot ilustra tradiția și atuurile localității în educația școlară, calitatea corpului didactic de aici, rezultatele didactice ale elevilor (Enuș 2013). La această apreciere putem adăuga constatarea proprie, făcută cu ocazia vizitării bisericii din localitate, (integrată în categoria monumentelor istorice – secolul al XIX-lea), în anul 2011. Preotul Gheorghe Zaharia, deși venit aici din altă zonă și foarte tânăr, a insistat în prezentarea complexului bisericesc din localitate pe zona în care sunt înmormântați profesorii și învățătorii satului, aducând frumoase elogii activității acestora.

În mica localitate **Movilița** sunt doar două străzi denumite: *Stupinei* și *Soarelui*.

Concluzii

În urma scurtei analize pe care am întreprins-o asupra acestui subiect putem reliefa următoarele constatări. Trei localități ale comunei au folosit în exclusivitate în denumirea străzilor lor nume de eroi și militari participanți la războaiele mondiale (Săgeata, Belic și

⁶ Numele profesorului Coman și al tatălui acestuia, Ghiță Ionescu au fost prezente în universul referențial al copilăriei noastre, fratele tatălui meu, Costică, fiind căsătorit cu sora profesorului, Luxa. Placa de marmură a cavoului părinților profesorului, din Dâmbroca are următoarea inscripție: „Gheorghe Coman – Ionescu – 25 VIII 1962 / Anca Ghe. C. Ionescu 7 VIII 1958 / Maior Gheorghe Coman 12 VI 1950 / Ion Ștefan Nilă 8 V 1975 / Nu vă vom uita în veci Fam. Costică și Luxa Calcan”.

⁷ Este vorba despre: preot Popescu Constantin, prof. Enuș Radu, prof. Ionescu Ion, prof. Tănase Nicolae, inv. Alexe Octavian, inv. Bălan Nicolae, inv. Enuș Stan, inv. Marin Radu, inv. Potorac Stela, inv. Voinea Gheorghe (Arhiva Primăriei Comunei Săgeata. 2010).

⁸ Constantin Enuș, născut (1932) în satul Găvănești, este una din personalitățile proeminente ale comunei. A fost profesor și Director al Școlii din Dâmbroca o lungă perioadă de timp 1956–1972, cu realizări remarcabile în extinderea clădirii școlii și consolidarea prestigiului acesteia. În perioada 1969–1972 a îndeplinit funcția de Director coordonator al școlilor din comună, după care și-a continuat activitatea didactică la unul din liceele din municipiul Buzău. Este un foarte bun cunoscător al realităților școlare, istoriei comunei și a zonei buzoiene din a doua jumătate a secolului trecut.

Bordușani). Localitatea Gavănești se particularizează prin acțiunea de denumire a 66% din străzile sale cu numele personalităților sale de formație intelectuală cu aport direct la educarea fiilor satului și nu numai. Alte două localități (Dâmbroca și Banița) au optat pentru un anume echilibru între personalități și denumiri care au provenit din universul reprezentativ al naturii și topografiei locale.

Considerăm acțiunea de denumire a străzilor localităților rurale ca fiind una foarte importantă. Aceasta nu numai din considerentul de aliniere automată la practica citadină sau la cea europeană, ci mai ales ca o etapă în consolidarea conștiinței locale, pe linia valorizării tradiției și specificului local. Atribuirea numelui unor personalități sau eroi ai orizontului local și cu atât mai mult al celui regional sau național reprezintă un fapt remarcabil de cinstire a acestora în memoria colectivă și de educație a noilor generații. Prin acțiunea de denumire a străzilor localităților rurale se creează și consolidează tradiția și istoria locală.

Referindu-se la acest aspect, cunoscutul pedagog român Constantin Narly pleda pentru acțiunea de omagiere a personalităților și eroilor locali, pentru că în fiecare localitate sunt oameni cu caractere tari și cu realizări peste media semenilor. Aceștia devin modele pentru cei mici, pentru tineri și chiar pentru întreaga colectivitate. Personalitatea lor trebuie omagiată în muzeul pe care fiecare localitate ar trebui să-l aibă. Tinerele generații „găsesc admirație pentru oamenii cu deosebită putere de voință, oameni capabili de un efort puternic și susținut, oameni care au putut ajunge la realizări mari”, care se transformă involuntar într-un „fel de intenționare a ceea ce el însuși (copilul – n. ns. Gh. C.) ar voi să fie” (Narly 1996: 378). Impactul faptelor personale asupra celor din jur este un aspect de multă vreme documentat. „Fiecare om, prin acțiunile lui, prin cugetarea și simțirea lui aduce o parte de modificare în ființa fiecăruia dintre semenii săi și a grupului social în totalitatea sa” (Narly 1996: 68). Cu atât mai mult cu cât este vorba despre oameni care și-au jertfit viața pentru semenii lor ori au clădit lucruri durabile în satul sau în țara lor. Prezența acestora în denumirea străzilor este un element de perpetuă amintire și exemplu. Localitatea poate deveni astfel un „muzeu” mare și deschis tuturor.

Bibliografie

- Andreica, V. și F. S. Albu. 2010. *În căutarea unei noi șanse, Săgeata*. Buzău: Editura Editgraph.
- Anuarul Socec al României Mari, Comuna Săgeata. *Wikipedia*. http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_S%C4%83geata,_Buz%C4%83u (accesat în 22 aprilie 2013).
- Arhiva Primăriei Comunei Săgeata, Județul Buzău, *Anexa la H. C. L. Nr. 1, 29 ianuarie 2010*.
- Bălănescu, D. 1934. *In amintirea eroilor din comuna Săgeata*. Buzău.
- Calcan, Gh. 2009. *Administrația publică românească în secolele XIX–XX. Legi și reforme importante, Volumul I, De la reformele lui Alexandru Ioan Cuza la cele ale Marii Uniri, (1864–1925)*. București: Editura Universitară.
- Calcan, Gh. 2011. Din toponimia Comunei Săgeata, Județul Buzău. În *Numele și numirea. Actele Conferinței Internaționale de Onomastică, Ediția I: Interferențe multietnice în antroponimie, Baia Mare, 19–21 septembrie 2011*, O. Felecan (ed.), 399–407. Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Coman. I. G. 1984. *Patrologie*, volumul I. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.
- Coman. I. G. 1985. *Patrologie*, volumul II. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.

- Coman. I. G. 1988. *Patrologie*, volumul III. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.
- Comuna Săgeata, Județul Buzău. *Wikipedia*. http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_S%C4%83geata,_Buz%C4%83u (accesat în 19 aprilie 2013).
- Consiliul Local. 2010. <http://www.comunasageata.ro/> (accesat în 19 aprilie 2013).
- Enuș, C. 2013. *Amintiri de-o viață*. (converbiri din 13 aprilie și 5 mai 2013).
- Ioan G. Coman. *Wikipedia*. http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_G._Coman (accesat în 19 aprilie 2013).
- Iordache, M. și Const. Alecse. 2013. *Dâmbroca. Curcubeu peste timp. Repere monografice*. <http://dambroca.com/cap-4-primaria-a-asistenta-medicala-istoric.htm> (accesat în 29 aprilie 2013).
- Iorgulescu, B. 1892. *Dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Buzău*. București: Stabilimentul Grafic I. V. Socecu.
- Legea pentru organizarea comunelor rurale. 1904. *Monitorul Oficial*, nr. 26. 1 mai.
- Narly. C. 1996. *Pedagogie generală*, Ediția a II-a revăzută și adăugită. Text stabilit și studiu introductiv de V. Nicolescu. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Nicolescu V. și Gh. Petcu. 1999. *Buzău-Râmnicu Sărat. Oameni de ieri, oameni de azi*, vol I. Buzău: Editura Alpha MDN.
- Păcuraiu, M. 1996. *Dicționarul teologilor români*. București: Univers Enciclopedic. <http://biserica.org/WhosWho/DTR/P/MirceaPacurariu.html> (accesat în 13 mai 2013)